

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Lucas 24, 30 - 31
Ochtenddienst
H. Avondmaal

Broeders en zusters,

- 1 Votum**
- 2 Zegengroet**
- 3 Zingen: Gezang 95 : 1 - 4**
- 4 Lezing van de wet**
- 5 Zingen: Lied 449 : 1, 3 en 5**
- 6 Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
- 7 Schriftlezing: Lucas 24 : 1 - 11**
- 8 Tekst: Lucas 24 : 30 - 31 (Lezen vanaf vers 28)**
- 9 Woordbediening**
- 10 Zingen: Psalm 100 : 1,2 en 4**
- 11 Dankzegging en voorbede**
- 12 Collecte**
- 13 Zingen: Gezang 99 : 1 en 2**
- 14 Klaarmaken tafel: Gezang 123 :1**
- 15 Tijdens viering: Gezang 123 : 2, 3 en 4 ; Gezang 92 ; Gezang 94 ; Psalm 30**
- 16 Slotzang: Gezang 123 : 5**
- 17 Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Twee leerlingen van de Heer Jezus waren op weg gegaan van Jeruzalem naar het dorp Emmaüs. Het zijn geen leerlingen uit de binnenste kring van de twaalf apostelen. Want één van hen heet, volgens vers 18, Kleopas. Maar het zijn wel leerlingen uit de kring die dicht om Jezus heeft geleefd. Wat onder andere blijkt uit het feit dat ze weten in welk huis in Jeruzalem ze de apostelen konden vinden. Een plek die ze, uit angst voor de Joden, toch min of meer geheim hadden gehouden.

Het dorp Emmaüs ligt ongeveer 15 kilometer ten westen van de hoofdstad. Menselijk gezien kunnen we wel enig begrip opbrengen voor hun keuze om Jeruzalem te verlaten. Wat hadden ze nog in Jeruzalem te zoeken? Jezus, hun leider, van wie ze zoveel hadden verwacht was afgelopen vrijdag gestorven. Dat hadden ze nooit verwacht. Want Jezus was toch de Messias, de Zoon van God. Die hoort toch niet te sterven! Die moet plaats nemen op de troon van David en het rijk van David herstellen. Zoals de profeten hadden gezegd. Jezus zou Israël bevrijden. Daar waren ze volgens hun eigen woorden in vers 21 van overtuigd. Maar het was allemaal anders gegaan en Jezus was gestorven aan het kruis. **[Teleurgestelde leerlingen]** Zonder enige glorie. Een troosteloos einde van een man op wie zoveel mensen hun hoop hadden gevestigd. Ja, wat hysterische vrouwen, Maria en zo, die hadden vanmorgen nog wel een onsamenhangend verhaal gehouden over een leeg graf en dat Jezus zou zijn opgestaan. Sommigen zijn dat gaan controleren en moesten constateren dat zijn graf inderdaad leeg was. Wat je daar nu van moest denken? Gezien hun vertrek uit Jeruzalem hebben ze niet de conclusie getrokken dat Jezus was opgestaan uit de dood.

Menselijk gezien is hun gedrag wel te begrijpen. Maar aan de andere kant moet toch ook gezegd worden dat hun gedrag getuigt van ongeloof. Want Jezus was diverse malen heel duidelijk geweest over de dingen die zouden gebeuren. Bijvoorbeeld die keer met Petrus. Jezus had Petrus toen zelf 'satan' genoemd. Dat was omdat Jezus had gezegd dat Hij moest lijden en zelfs moest sterven om vervolgens op de derde dag op te staan (Mat. 16). Petrus had toen in zo'n typische overmoedige Petrus' actie de Heer bestraffend toegesproken. Die gebeurtenis moet toch op iedereen indruk hebben gemaakt zou je zo zeggen. Maar ze waren het vergeten. Ze hadden het weggedrukt. Zoals wij mensen allemaal de neiging hebben om dingen weg te drukken die niet in het beeld passen dat wij

hebben. Bijvoorbeeld het beeld dat wij over onszelf of over anderen hebben. **[Begrijpelijk maar zondig]**

Onderweg naar Emmaüs was er een man bij ze gekomen en die was met ze opgelopen. Al lopend kregen ze het over de gebeurtenissen van de afgelopen dagen. Over het lijden en sterven van Jezus hun Meester. En over de boodschap waar de vrouwen die morgen mee kwamen aanzetten. In plaats van dat Jezus zich direct aan hen bekend maakt, gaat Hij als een echte Leraar aan de hand van de Bijbel uitleggen dat al die gebeurtenissen van de afgelopen dagen, helemaal in overeenstemming waren met de voorzeggingen van de profeten. Het was heel goed dat de leerlingen de woorden van de profeten serieus namen en deze geloofden. Maar hun probleem was dat ze de profeten niet goed begrepen hadden. En dus gaat Jezus uitleggen dat de Messias moest lijden en sterven. Dat Hij begraven moest worden en op de derde dag weer zou opstaan uit de dood. Deze uitleg van de Schriften geeft deze mannen voorzichtig nieuwe hoop. Ze genieten van de woorden van deze man. **[Gods Woord hoop]**

Als ze hun bestemming naderen, hebben ze weinig zin om afscheid te nemen van deze man. Ze willen meer horen. Bovendien begint de dag ook op een einde te lopen. Al is het ook nog niet vreselijk laat, want zelf zullen ze straks nog teruggaan naar Jeruzalem. Een wandeling van 3 tot 4 uur. De man slaat tot hun vreugde de uitnodiging niet af en gaat met ze mee het dorp in en hij bleef bij ze.

Als ze aan tafel gaan, doet zich het merkwaardige feit voor dat deze gast op gaat treden als gastheer. Jullie zouden daar denk ik ook wel vreemd van opkijken, jongens en meisjes. Stel dat iemand voor de eerste keer bij jullie komt eten, en die persoon gaat dan het vlees verdelen. Niet je vader of moeder doet dat, maar die gast. Alsof hij over het eten gaat. Dus dat moet wel voor enige verwarring hebben gezorgd. Zeker toen Jezus ook nog een de zegen over het eten uitsprak. Dat zou ook wat zijn, jongens en meisjes. **[Reisgenoot neemt leiding]** Dat die gast die bij jullie mag mee-eten, niet alleen het vlees snijdt en uitdeelt. Maar dat die gast zelfs voorgaat in gebed. Wat normaal je vader of moeder doet. Dat zou wel helemaal vreemd overkomen. Toch? Deze twee leerlingen zullen ook wel verbaasd zijn geweest, maar ze grijpen niet in. Ze hebben onderweg al ervaren dat deze man hun ver vooruit is in kennis van de Schriften. Ze aanvaarden dus ook dat hij de leiding neemt aan tafel.

Jezus spreekt het zegengebied uit over het brood. Dit is een al heel oud gebed. In het Hebreeuws staat dit gebed bekend als het 'HaMotzi'. De tekst van dit gebed luidt als volgt: 'Gezegend bent U, HERE onze God, Koning van de schepping, die het brood voorbrengt uit de aarde.' **[Hamotzi]** Daarna brak Hij het en gaf hun ervan. Uit de werkwoordsvorm blijkt dat Jezus niet meer een keer een stuk brood heeft gebroken en hun er wat van heeft gegeven, maar dat Hij dat diverse malen deed. Op welke manier dit breken en uitdelen van het brood ertoe heeft geleid dat hun ogen opengingen en ze Hem herkenden wordt niet helemaal duidelijk. Er zijn mensen die van mening zijn dat op zich dat zegengebied, breken en uitdelen van het brood daar niets mee te maken had. Dat lijkt me onwaarschijnlijk. Waarom neemt Lucas dan de moeite om die handelingen te beschrijven. Hij had ook kunnen volstaan met de schrijven dat ze Jezus tijdens de maaltijd herkenden. Er zijn mensen die menen dat ze Jezus herkenden omdat ze de wonden in zijn handen zagen. Maar ook dat lijkt me onwaarschijnlijk, want dan had Lucas dat er wel bij vermeld. Dan had hij wel geschreven: 'en toen ze de wonden in zijn handen zagen, herkenden ze Hem'. Het ligt toch het meest voor de hand om aan te nemen dat dit terugkerende breken en uitdelen van het brood de twee mannen aan het denken heeft gezet. Hun harten waren al in beweging gekomen door het gesprek onderweg. Nu neemt deze man zo de leiding. Zoals Jezus dat ook die drie jaren telkens had gedaan. En nu breekt Hij telkens weer het brood en geeft hun daarvan. Dat Hij dat één keer doet, nadat Hij gebeden heeft, dat is begrijpelijk. Maar blijkbaar wil Hij hen iets duidelijk maken door steeds weer stukken van het brood te breken en hun daarvan te geven. **[Breken brood]** Ze kunnen natuurlijk ook zelf brood pakken. Maar zo maakt Jezus duidelijk dat Hij uitdeelt. Deze leerlingen waren er niet bij geweest toen Jezus met de twaalf apostelen het Laatste Avondmaal had gebruikt. Maar ze zijn er waarschijnlijk wel bij geweest toen Jezus met vijf broden en twee vissen een menigte mensen heeft gevoed. En ook bij een andere keer was Hij maar aan het breken gebleven. Ze hebben ook gehoord, zelf of via anderen, dat Jezus zich het brood des levens noemt. Het is ook heel goed denkbaar dat ze van de elf apostelen die over zijn gebleven te horen hebben gekregen hoe Jezus bij het Laatste Avondmaal het brood had gebroken. Zo herkennen ze in ieder geval hun Heer. Als Hij die het brood breekt en uitdeelt. Als Hij die mensen voedt en nieuwe krachten geeft. Als de Zoon van God die vreugde brengt in hongerige harten die snakken naar troost en vreugde.

Jezus breekt en deelt uit. Zo herkenden ze deze twee leerlingen Hem in Emmaüs. Zij waren uit Jeruzalem weg gegaan omdat ze in de veronderstelling leefden dat de Messias was gestorven en dat alle hoop op een nieuw leven was vervlogen. Maar nu weten ze beter. Jezus is wel gestorven, maar Hij is ook weer opgestaan. Jezus leeft. En door het brood dat Hij voor hen brak en aan hen gaf, zijn ook hun harten weer tot leven gekomen. De doodsheid vanwege het sterven van Jezus heeft het hazenpad moeten kiezen en hun harten zijn weer voor leven, hoop en vreugde. En dat is precies wat Jezus wil bewerken bij mensen. *[Jezus deel uit]* Dat harten die dood en zonder hoop waren weer geen kloppen van verwachting. En dat broeders en zusters is ook wat de HERE u en mij wil geven. Een hart dat vol vreugde, leven en hoop is. En de Heer Jezus is dan wel niet naar zijn menselijke natuur in ons midden vandaag. Maar naar zijn godheid wel en zijn dienaar mag in opdracht van Hem hetzelfde doen als wat Hij heeft gedaan: het brood voor u breken en uw verslagen harten niet hoop en vreugde geven door u het lichaam van Hem te eten te geven en door u zijn bloed te drinken geven. Komt dus aan en laat u voeden door uw Heiland. Komt dus naar voren en drinkt uit de beker. Want er is alle reden tot vreugde en hoop. Want uw Heiland leeft. Leeft tot in eeuwigheid.

Amen